

Stichting Asko Schönberg

Geadviseerd subsidiebedrag: € 1.075.000

Gevraagd subsidiebedrag: € 1.075.000

Over de instelling

Stichting Asko Schönberg (hierna: Asko|Schönberg), podiumkunsten, muziekensembles en koren, Amsterdam

Asko|Schönberg is een flexibel ensemble dat zich richt op het uitvoeren en ontwikkelen van nieuwe niet-symfonische muziek uit de twintigste en eenentwintigste eeuw. De nadruk ligt op interdisciplinaire uitvoeringen en coproducties. Naast concerten ontwikkelt het ensemble ook educatieve activiteiten. Asko|Schönberg is ensemble in residence in het Muziekgebouw aan 't IJ en heeft GRASpunt als vaste broedplaats. Daarnaast presenteert het ensemble zich op andere nationale en internationale concertpodia en festivals. Het ensemble heeft samenwerkingspartners uit verschillende disciplines en culturen in binnen- en buitenland.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.20 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Asko Schönberg een subsidiebedrag toe te kennen van € 1.075.000.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Asko|Schönberg maakte in de periode 2021 - 2024 voor het eerst deel uit van de BIS. In die periode kende het ensemble een aantal artistieke hoogtepunten, waaronder de opera 'Antarctica'. Deze door Mary Finsterer gecomponeerde coproductie met de Sydney Chamber Opera werd uitgevoerd tijdens het Holland Festival en het Sydney Festival. Componist Pete Harden won in 2023 de Matthijs Vermeulenprijs voor zijn compositie 'M.M.', geschreven voor het ensemble.

Asko|Schönberg werkt samen met onder andere NITE, Club Guy & Roni, HIIIT en festivals als het Minimal Music Festival, Gaudeamus en Klang. Ook wordt veel samengewerkt met dirigenten en componisten.

Het ensemble heeft zijn missie en visie heroverwogen. Hierin heeft de instelling extra aandacht besteed aan vragen rondom diversiteit en inclusie, het erfgoed van het ensemble en de functie daarvan. In 2023 heeft Asko|Schönberg aan de Grasweg in Amsterdam-Noord GRASpunt gelanceerd, een repetitieruimte en eigen ontwikkelplek voor samenwerkingsprojecten, waarbij creatieven uit andere sectoren verbonden worden met musici van het ensemble.

Asko|Schönberg heeft een voortrekkersrol als vernieuwer binnen de Nederlandse muziekpraktijk. Het ensemble beschikt over de deskundigheid om nieuwe muziek te (laten) creëren en op hoog niveau uit te voeren. De raad is van mening dat de plannen sterk strategisch, proactief, toekomstgericht en vernieuwend zijn. Ook heeft de raad waardering voor de kritische zelfreflectie die uit het plan spreekt.

Asko|Schönberg is altijd op zoek naar vernieuwing. Het ensemble zal in seizoen 2024 - 2025 zoeken naar een nieuwe naam die meer recht doet aan de innovatieve missie van het ensemble. De raad vindt dit een gedurfde stap en begrijpt de noodzaak die het ensemble voelt om zich met nieuw elan aan de buitenwereld te presenteren.

Het overlijden van twee Asko|Schönberg-iconen, dirigent Reinbert de Leeuw in 2020 en componist Louis Andriessen in 2021, heeft veel impact gehad op het ensemble. De instelling ziet zichzelf als levende schakel in het voortzetten van Andriessens erfenis en start om die reden in 2025 met de Andriessen Summer Academy. Dit is een internationale uitwisseling die musici verdieping geeft in de Nederlandse School, met een focus op eigentijdse en grensverleggende benaderingen. Asko|Schönberg werkt voor dit initiatief samen met het Holland Festival, het Koninklijk Conservatorium Den Haag en het Conservatorium van Amsterdam. De raad is enthousiast over deze nieuwe zomeracademie. De Nederlandse muziekgeschiedenis wordt hiermee overgedragen aan een nieuwe generatie, die er op een eigen manier mee aan het werk kan gaan. Zo blijven kennis en expertise behouden en wordt verdere vernieuwing gestimuleerd.

De raad waardeert de inspanningen van het ensemble om niet alleen de werken van jonge componisten centraal te stellen door ze uit te voeren, maar ook de begeleiding van jonge componisten en makers op zich te nemen. Voor veel componisten en makers is en was werken met Asko|Schönberg een springplank naar een (inter)nationale carrière. Het ensemble biedt door zijn manier van werken niet alleen werkgelegenheid aan musici, maar ook aan (jonge) componisten en makers. De raad waardeert het brede vizier waarmee Asko|Schönberg het artistieke veld benadert.

Ontmoetingsplek en broedplaats GRASpunt vormt een belangrijk onderdeel in het experimentele proces. Het ensemble werkt tegenwoordig ook met makerskringen, waarin jonge musici professionele podium- en ontwikkelervaring

kunnen opdoen. De raad is positief over GRASpunt en het belang van deze ruimte voor het experiment. Wel vindt de raad de plannen omtrent GRASpunt nog wat beknopt uitgewerkt. In periode 2025 - 2028 zou hij hier graag meer over horen.

De raad waardeert de brede inzet van Asko|Schönberg op het gebied van talentontwikkeling. Niet alleen op muzikaal vlak wordt hieraan gedacht, maar ook op het gebied van marketing en door een junior-lid op te nemen in het bestuur zodat die bij het ensemble bestuurservaring kan opdoen.

Asko|Schönberg speelt internationaal een sterke rol als het gaat om het uitvoeren en vernieuwen van hedendaagse klassieke muziek. In de komende periode plant het ensemble twintig buitenlandse optredens per jaar. Het ensemble heeft samenwerkingsverbanden met internationale festivals als Musica Strasbourg Festival, Hong Kong Arts Festival en toppodia als Tbilisi State Concert Hall en Teatro Real Madrid. De raad vindt de wereldwijde aanwezigheid van Asko|Schönberg indrukwekkend.

Maatschappelijke betekenis

Asko|Schönberg heeft zich de afgelopen periode in haar programma's beziggehouden met diverse actuele maatschappelijke vraagstukken, zoals klimaatverandering door de mens (de opera 'Antarctica'), sociale verdeeldheid, afkomst en privileges ('Yara's Wedding'), maatschappelijke druk ('Underground') en 'queerness' ('I Have Missed You Forever', 'the Gender Agenda'). Tijdens de coronacrisis liet het ensemble zich inhoudelijk inspireren door de nieuwe maatschappelijke situatie, resulterend in het concert 'The Space in Between'. Hierin werd invulling gegeven aan de fysieke en mentale ruimte in de tussenruimtes van het Amsterdamse Muziekgebouw aan 't IJ. De raad ziet dat het ensemble steeds vaker vanuit een 'theaterperspectief' werkt, waarin wordt gekozen voor maatschappelijk relevante thematiek. Zo ontwikkelde Asko|Schönberg ook het educatieve programma 'Good Game', over het verslavende gamegedrag van jongeren en hoe ouders daarmee kunnen omgaan.

De raad is enthousiast over de in 2022 opgezette werkgroep duurzaamheid die een duurzaamheidsmatrix heeft opgesteld voor het ensemble. Het ensemble probeert hiermee zijn CO2-uitstoot zo laag mogelijk te houden door reisbewegingen af te zetten tegen factoren als artistiek en strategisch belang. Daarnaast leert het ensemble klimaatpositief te produceren in samenwerking met zijn artistieke partner Silbersee.

Asko|Schönberg reflecteert in zijn activiteitenplan op zijn artistieke geschiedenis, die een opmerkelijke oververtegenwoordiging toont van mannelijke en westerse componisten en musici op het podium. Het ensemble ziet dit inmiddels als gedateerd en brengt hier bewust verandering in. In de periode 2025 - 2028 zal Asko|Schönberg zich richten op het belichten van jonge componisten, vrouwelijke

en queer makers, en geluidswerelden die niet-Europees en niet-Angelsaksisch zijn. Deze beweging, in combinatie met de nieuwe manier van werken door middel van makerskringen, zorgt voor een frisse wind bij het ensemble. Er worden veel projecten en thema's gepresenteerd die volgens de raad interessant zijn voor uiteenlopende soorten luisteraars van diverse leeftijden en achtergronden.

In een interdisciplinair samenwerkingsverband met NITE/Club Guy & Roni en HIIT richt het ensemble de blik de komende jaren op musicals, waarin muziek, theater, dans en enscenering samenkomen. In samenwerking met MusicalMakers onderzoekt Asko|Schönberg wat het kan leren van musicals voor de vorm van haar concerten. Op deze manier streeft het ensemble naar eigenzinnige artistieke innovatie, waarmee het de relevantie en aantrekkingskracht van zijn producties voor het hedendaagse publiek hoopt te vergroten. De raad waardeert de nieuwsgierige houding van Asko|Schönberg en spreekt zijn waardering uit over de partners die de instelling hierbij betreft, naast MusicalMakers bijvoorbeeld ook de Theateralliantie.

Ontmoetingsplek GRASpunt is een belangrijke schakel voor Asko|Schönberg om zich als ensemble te kunnen verbinden aan de buurt Amsterdam-Noord, door middel van openbare repetities en kleinschalige evenementen voor buurtbewoners. Deze ruimte wordt ook verhuurd aan lokale musici. De raad is positief over GRASpunt als multifunctionele locatie. Het is een broedplaats, ontmoetingsplek en een verhuurbare repetitieruimte, waardoor er voor het ensemble ook een klein verdienmodel aan vast zit.

Asko|Schönberg licht in haar aanvraag voldoende toe hoe ze de kernwaarden van de Fair Practice Code toepast, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. Het ensemble gaat in de aanvraag voldoende in op sociale veiligheid op de werkvloer en op een gezonde werkomgeving. Het beleid op het gebied van sociale veiligheid wordt geborgd door een onafhankelijke vertrouwenspersoon en een klachtencommissie. De instelling beschrijft voldoende hoe zij eerlijke beloning van personeel en medewerkers nastreeft. Zij heeft zich na uitvoerig onderzoek per 1 januari 2024 aangesloten bij de cao Muziekensembles. Ook is Asko|Schönberg aangesloten bij SER Diversiteit in bedrijf en maakt ze honoreringsafspraken met zzp'ers. Voor compositieopdrachten maakt het ensemble gebruik van de honorariumtabel van Nieuw Geneco.

Asko|Schönberg beschrijft uitgebreid hoe zij haar diversiteitsbeleid vormgeeft. Voor de komende subsidieperiode zal de instelling zich richten op het belichten van jonge componisten, vrouwelijke en queer makers, en geluidswerelden die niet-Europees en niet-Angelsaksisch zijn. In 2022 is een interne werkgroep diversiteit en inclusie gestart, die de inspanningen van de instelling op het gebied van de vier P's doorlopend monitort. De belangrijkste te zetten stap gericht op

diversiteit en inclusie betreft het realiseren van een gebalanceerde spreiding (leeftijd, gender, achtergrond) in de uitvoeringspraktijk.

Toegankelijkheid

Met de lancering van GRASpunt heeft Asko|Schönberg meerdere doelen weten te bereiken. Op deze locatie worden participatie en uitwisseling bevorderd, er zijn gratis toegankelijke repetities en er wordt een podcast gemaakt. Asko|Schönberg heeft nieuwe manieren ontwikkeld om ander publiek aan te trekken, zoals het maken van content voor Instagram. Door samenwerkingen met artiesten die daar hun eigen volgers hebben, krijgt het ensemble meer zichtbaarheid. Optredens op festivals helpen ook omdat de desbetreffende festivalbezoekers vaak video's online zetten die vervolgens makkelijk kunnen worden gedeeld door het ensemble. De instelling krijgt hierdoor meer zichtbaarheid onder een jonger publiek.

Bij de reguliere concerten is het publiek vergrijsd, geeft het ensemble zelf aan. Bij experimentele programma's zitten de zalen vaak niet vol. Wanneer er voorstellingen worden gegeven in samenwerking met een artistieke partner uit bijvoorbeeld de danssector, bereikt Asko|Schönberg wel een breder publiek omdat het ensemble dan te zien is in een theater en er dus ook theaterpubliek op afkomt. De raad is zich ervan bewust dat het ensemble zich bezighoudt met hedendaagse, vaak experimentele muziek en dat dit soort experimenteel werk niet altijd (meteen) een breed publiek zal trekken. Tegelijk ervaart de raad de communicatie naar het publiek in bijvoorbeeld programmaboeken soms als hoogdrempelig. Hier heeft het ensemble volgens de raad nog iets te winnen.

Asko|Schönberg werkt samen met Stichting Onbeperkt Genieten en de Cello Biënnale aan prikkelarme concerten. Daarnaast is het ensemble nog op zoek naar een geschikte partner voor concertuitvoeringen voor mensen met een auditieve stoornis. De raad waardeert dit initiatief en kijkt uit naar de concretisering van dit plan.

Het ensemble zet zich in om de financiële drempel te verlagen voor mensen met een kleine beurs. Dit doet Asko|Schönberg door middel van samenwerking met het platform We Are Public, dat leden tegen een lage maandprijs toegang geeft tot vele cultuuruitingen, en door gratis toegankelijke repetities in GRASpunt. De raad staat positief tegenover dit beleid.

De raad is enthousiast dat digitalisering bij Asko|Schönberg wordt ingezet ter verrijking van de fysieke beleving van een optreden. Zo heeft het ensemble *videomapping* gebruikt voor een immersieve ervaring in 'Islands' en *artificial intelligence* in 'Blind'. Ook voor het aankomende project 'CONNECT' wordt digitalisering aangewend ter verrijking. De raad is van mening dat digitalisering bij Asko|Schönberg meer inhoudt dan slechts het plaatsen van online

videoregistraties. ‘Stairway to Music’ is hier een mooi voorbeeld van. Dit online archief omvat hoogwaardige muziekvideo’s rondom experimentele werken.

Voor de educatieprogramma’s wordt speciale software gebruikt. In het seizoen 2027 - 2028 zal een multimediproject worden opgezet voor kinderen uit het voortgezet onderwijs. Hierin wordt live videogamen met eigentijdse muziek gecombineerd. De raad waardeert het dat technologie ook wordt gebruikt voor educatie. De raad constateert dat deze educatieve projecten alleen worden aangeboden in de eigen standplaats Amsterdam en wil als overweging meegeven te onderzoeken of ook jeugd buiten de hoofdstad kan worden bereikt.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat Asko|Schönberg financieel gezond is. Het ensemble dient een sluitende begroting in en heeft een goede financieringsmix.

Het ensemble licht voldoende toe hoe het de principes van de Governance Code Cultuur toepast. De raad vindt het positief dat het ensemble binnen zijn bestuur een junior-functie heeft ingericht, waar een jong bestuurslid onder de vleugels van het ensemble bestuurservaring kan opdoen.

Geografische spreiding

Asko|Schönberg is gevestigd in Amsterdam. Binnen de categorie Muziekensembles en koren zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaatsen van de aanvragers.